REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000
F: +386 1 478 1607
E: gp.gs@gov.si
http://www.vlada.si/

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	06-05-2016
Šifra:	020-07/16-427/14
Povezava:	214-02/16-8
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratica:	

Predsednik Državnega zbora

Številka: 00104-43/2016/7
Datum: 5. 5. 2016
Zveza: Dopis št. 020-07/16-0427/2 z dne 30. 3. 2016

Na podlagi 249. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) vam pošiljam:

– Odgovor na poslansko vprašanje Marijana Pojbiča v zvezi s korupcijo v Sloveniji,

ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela na 86. redni seji dne 5. 5. 2016.

Mag. Darko Krašovec
generalni sekretar

Priloga: 1

Podpisnik: Darko Krasovec
Izdajatelj: sigov-ca
Številka certifikata: ac 97 cc 77

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000
F: +386 1 478 1607
E: gp.gs@gov.si
http://www.vlada.si/

Številka: 00104-43/2016/6
Datum: 5. 5. 2016

Odgovor na poslansko vprašanje Marijana Pojbiča v zvezi s korupcijo v Sloveniji

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije, gospod Marijan Pojbič, je na predsednika Državnega zbora Republike Slovenije, gospoda dr. Milana Brgleza, 30. 3. 2016 naslovil pisno poslansko vprašanje. To povzema vsebino članka v časniku Finance, ki vsebuje navedbe o tem, da v Sloveniji korupcija domnevno »požre štiri milijarde evrov na leto«, pri čemer naj bi šlo za izsledke raziskave Evropskega parlamenta o stroških korupcije in organiziranega kriminala, ki jih ta povzročita v gospodarskem, družbenem in političnem smislu, ob tem pa naj bi bilo največ korupcije tam, kjer gre za javni denar. Škoda, ki jo povzroči korupcija v Sloveniji, naj bi bila dvakrat večja, kot je povprečje v Evropski uniji. Poslanec navaja, da Vlada Republike Slovenije in koalicija pred tem problemom »potiskata glavo v pesek« in namesto reševanja predmetnega problema obremenjujeta najbolj ranljive skupine družbe z davki, administrativnimi obremenitvami in nesorazmerno visokimi globami za prekrške. Dodaja, da se v boju zoper korupcijo ne spreminja nič, temveč celo obratno, prav tako naj ne bi bilo nič storjenega za preprečitev ali zmanjšanje korupcije v zdravstvu, čeprav je bila ta problematika javno izpostavljena in se je o njej razpravljalo v državnem zboru.

V nadaljevanju Vlada Republike Slovenije odgovarja na zastavljeno poslansko vprašanje:
»Kaj konkretno bo storila Vlada Republike Slovenije, da se obseg korupcije v Sloveniji zmanjša in kdaj? Kakšne rešitve bo predlagala?

Vlada Republike Slovenije meni, da navedbe poslanca, ki se nanašajo na pomanjkanje aktivnosti Vlade Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada) na področju boja proti korupciji v preteklem obdobju ter na predvidene in načrtovane aktivnosti in ukrepe na tem področju v prihodnje, ne ustrezajo dejanskemu stanju.

Namreč, Vlada je s sklepom št. 23101-1/2014/35 z dne 8. 1. 2015 sprejela Program ukrepov Vlade Republike Slovenije za preprečevanje korupcije za obdobje 2015 – 2016 Ničelna toleranca do korupcije (v nadaljnjem besedilu: Program vlade 2015–2016). V Programu vlade 2015–2016 so izpostavljeni ukrepi in aktivnosti, določeni nosilci za izvedbo ukrepov, navedeni pa so tudi roki za izvedbo ukrepov, ki so v celoti usmerjeni k dviganju zavesti na področju integritete in preprečevanja korupcije v Sloveniji. Vlada je na 50. seji 28. 8. 2015 sprejela Prvo vmesno poročilo vlade o izvajanju Programa vlade 2015–2016, na 76. redni seji 25. 2. 2016 pa Drugo vmesno poročilo o izvajanju Programa vlade 2015–2016.

Med ukrepe, vključene v dvoletni program, sodijo tudi:
– priprava predloga zakona v zvezi z neodvisno preiskavo izgradnje in revizije poslov pri izgradnji bloka 6 v Termoelektrarni Šoštanj oziroma oblikovanje zakonodajnega predloga za izvajanje neodvisnih nadzorov izvajanja velikih državnih strateških in infrastrukturnih projektov; Predlog zakona je Vlada RS že sprejela maja 2015 in je trenutno v obravnavi v Državnem zboru RS.
– v zvezi z bančno luknjo identifikacija preteklih koruptivnih dejanj pri sklepanju bančnih poslov ter priprava primernih podlag za njihovo preprečevanje in odkrivanje ter ureditev pravnih podlag za delovanje Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d. (DUTB);

– na področju javnega naročanja v zdravstvu priprava informacijske rešitve za skupno javno naročanje zdravil, medicinskih pripomočkov in opreme, ki bo zagotovila večjo preglednost v okviru skupnega javnega naročanja;
– priprava pravnih podlag za odpoklic posameznika z javne funkcije in prepoved opravljanja javne funkcij;
– priprava kodeksa etike za funkcionarje vlade in ministrstev ter priprava osnutka sprememb in dopolnitev določb Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 69/11; v nadaljnjem besedilu: ZIntPK).

Ukrepi so načrtovani tudi na področju omejevanja korupcijskih tveganj v javni upravi (dodatna usposabljanja zaposlenih v javni upravi na področju integritete, vzpostavitev enotnega nacionalnega registra tveganj) ter ukrepi na področju javnih naročil in na področju pravosodja.

Kot izhaja iz obeh vmesnih poročil, je v letu 2015 Policija nadaljevala s prioriteto dela na področju gospodarske kriminalitete v povezavi z odkrivanjem in preiskovanjem kaznivih dejanj pri sklepanju bančnih poslov. V času od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2015 je bilo zaznanih 227 vseh sumov kaznivih dejanj s področja bančnega poslovanja, kjer so osumljene predvsem odgovorne osebe bank zaradi suma storitve kaznivega dejanja zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti po 240. členu Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr. in 54/15; v nadaljnjem besedilu: KZ-1) ali 244. členu (Uradni list RS, št. 95/04 – uradno prečiščeno besedilo in 55/08 – KZ-1), odvisno od časa storitve kaznivega dejanja. Ugotovljena premoženjska škoda zaznanih sumov znaša 777,3 milijonov evrov.

Na področju pravosodja so marca oziroma aprila 2015 začele veljati spremembe in dopolnitve zakona, ki ureja sodišča, zakona, ki ureja sodniško službo in zakona, ki ureja državno tožilstvo. Navedeni zakoni uresničujejo priporočila GRECO v zvezi z zagotavljanjem integritete sodnikov in državnih tožilcev. Z novelo zakona, ki ureja sodišča, je bila Sodnemu svetu dana pristojnost, med drugim, tudi za sprejetje Kodeksa sodniške etike ter za izdajo soglasja k t. i. politiki zaznavanja in obvladovanja korupcijskih tveganj in izpostavljenosti sodišč, ki jo sicer sprejme predsednik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, pa tudi za spremljanje njenega izvajanja. Sodni svet je že sprejel Kodeks sodniške etike in imenoval Komisijo za sodniško etiko. V skladu z določbami Zakona o državnem tožilstvu (Uradni list RS, št. 58/11, 21/12 – ZDU-1F, 47/12, 15/13 – ZODPol, 47/13 – ZDU-1G, 48/13 – ZSKZDČEU-1 in 19/15) je Državnotožilski svet sprejel Kodeks državnotožilske etike ter imenoval Komisijo za etiko in integriteto. Komisija je pristojna za sprejemanje načelnih mnenj glede ravnanj, ki pomenijo kršitev Kodeksa državnotožilske etike; za izdajo priporočil glede spoštovanja pravil državnotožilske etike in integritete; za sprejetje smernic glede državnotožilske etike in integritete.

Poleg navedenega so bile julija lani sprejete spremembe in dopolnitve KZ-1. Ključna novost, ki jo prinaša novela, je dvig predpisanih zapornih kazni za družbeno skrajno nevarna in kompleksna korupcijska kazniva dejanja zoper gospodarstvo in zoper uradno dolžnost, in sicer tako, da zdaj prehajajo v pristojnost okrožnih sodišč, kjer ne sodijo zgolj sodniki posamezniki. Odločnejši in učinkovitejši odziv države bo na tem področju zagotovljen tudi s pripravo ukrepov za bolj učinkovito hrambo in upravljanje z zaseženim premoženjem po zakonu, ki ureja kazenski postopek in zakonu, ki ureja odvzem premoženja nezakonitega izvora.

Večjo preglednost poslovnega okolja in pravno varnost posameznikov pri njihovem poslovanju predstavlja odprtje sodnega registra z relevantnimi podatki o družbenikih in poslovnih povezavah med družbami, ki so bili do sedaj dostopni le proti plačilu. Ker je večja transparentnost eden izmed najbolj učinkovitih instrumentov za boj proti korupciji, gre tudi pri tem ukrepu za pomemben protikorupcijski ukrep.

V zvezi z bojem proti korupciji je treba izpostaviti tudi to, da imenovanje 30 novih okrajnih državnih tožilk in tožilcev pomeni eno največjih kadrovskih okrepitev tožilskih vrst od osamosvojitve in tako pomemben korak k uresničitvi prizadevanj Ministrstva za pravosodje in Vlade Republike Slovenije, da zagotovi ustrezne kadrovske in organizacijske pogoje za delo državnega tožilstva.

V zvezi z ukrepom »zakonodajna sled« je Državni zbor Republike Slovenije 15. 12. 2015 sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 102/15), ki po novem določa, da bo moral organ ob javni objavi predloga predpisa ali splošnega akta za izvrševanje javnih pooblastil objaviti na spletu tudi podatke o zunanjem strokovnjaku, ki je sodeloval pri pripravi predpisa.

Kar zadeva spremembe zakonodaje s področja integritete in preprečevanja korupcije, je medresorska delovna skupina, ki so jo sestavljali predstavniki Ministrstva za javno upravo (MJU), Ministrstva za pravosodje (MP), Ministrstva za notranje zadeve in Komisije za preprečevanje korupcije (KPK), z namenom priprave osnutka sprememb in dopolnitev ZIntPK, julija 2015 pripravila Vmesno poročilo, ki vsebuje Pregled problematičnih sklopov ZIntPK z obrazložitvijo potrebnih sprememb in dopolnitev ZIntPK po vsebinskih sklopih. Predstojniki organov, ki so predlagali člane delovne skupine, in širša strokovna javnost so bili z navedenim seznanjeni. V zvezi s tem so bili deležniki, kot so Transparency International Slovenija, Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij, Združenje lobistov Slovenije in Inštitut za ustavno pravo v juliju 2015 pozvani k podaji mnenj, pripomb in dodatnih predlogov. Prav tako je bil oktobra 2015 organiziran in izveden strokovni posvet v zvezi z vsebino osnutka sprememb in dopolnitev ZIntPK, ki so se ga poleg predstavnikov MJU in KPK udeležili tudi predstavniki omenjenih deležnikov. Februarja 2016 je medresorska delovna skupina zaključila svoje delo, v skladu z Normativnim programom dela vlade 2016 pa se oblikuje besedilo predloga novele ZIntPK, ki bo nato posredovano v javno razpravo.

Eden od ukrepov iz Programa vlade 2015–2016 je tudi priprava etičnega kodeksa za funkcionarje vlade in ministrstev, ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela na seji 10. decembra 2015. Kodeks je zasnovan tako, da, upoštevajoč veljavne zakonske obveznosti glede integritete in preprečevanja korupcije, v obliki standardov združuje zaželene in pričakovane načine vedenja in ravnanja funkcionarjev vlade in ministrstev, glede na splošno sprejete vrednote sedanje slovenske družbe. Kodeks upošteva in se zgleduje po kodeksih za funkcionarje v drugih državah in na kodekse drugih poklicev in stanovskih združenj v Sloveniji.

Vlada je predlagala tudi spremembe in dopolnitve pravnih podlag za delovanje DUTB, Državni zbor Republike Slovenije pa je Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o ukrepih za krepitev stabilnosti bank sprejel decembra. 2015 (Uradni list RS, št. 104/15).

Na področju financiranja volilnih kampanj in financiranja političnih strank je večja transparentnost zagotovljena od februarja 2015 prek objav na spletni strani Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, kjer si je mogoče ogledati finančna poročila organizatorjev volilnih kampanj (konkretno za zadnje lokalne volitve 2014) in letna finančna poročila političnih strank. Večja transparentnost na področju javnega naročanja je bila poleg obvezne uporabe e-dražb za ministrstva, organe v sestavi in vladne službe zagotovljena tudi z nadgraditvijo Portala javnih naročil, kjer je na podlagi izvedene nadgradnje, od 25. maja 2015 mogoč vpogled v sklenjene pogodbe iz javnega naročanja, koncesij in javno-zasebnih partnerstev.

Del Programa vlade 2015–2016 je namenjen tudi povečanju aktivnosti na področju dodatnih usposabljanj v javni upravi na področju integritete in preprečevanja korupcije. V zvezi z oblikovanjem ustreznih programov in izvedbo usposabljanj bo še naprej potekalo aktivno sodelovanje med Upravno akademijo MJU, Centrom za izobraževanje v pravosodju MP in KPK, dodatno pa tudi s sodelovanjem nevladnih organizacij. Izvedba dodatnih usposabljanj je predvidena v finančnem obdobju 2014–2020.

V okviru izvedbe ukrepa »centralizacija in informatizacija javnega naročanja v javnem zdravstvu« se v letu 2016 intenzivno izvajajo postopki izvedbe skupnih javnih naročil, v enakem ali v večjem obsegu pa se bodo izvajali tudi v letu 2017. Kot nov predmet skupnega javnega naročila pa je za leto 2016 določen tudi nakup infuzijskih in transfuzijskih sistemov, saj gre za predmet naročila, ki je v bolnišnicah eden od pogosteje uporabljenih medicinskih pripomočkov.

Potrebe bolnišnic za predmetna naročila se bodo zbirala s pomočjo informacijskega sistema oziroma modula e-Katalog. V Sklep o določitvi predmetov skupnih javnih naročil za leto 2016 so uvrščeni naslednji predmeti: igle, rokavice, plenice, infuzijski in transfuzijski sistemi, katetri in material za respiratorno terapijo. Sledi zbiranje potreb/količin posameznih bolnišnic, priprava razpisnih dokumentacij in objave predmetnih postopkov skupnega javnega naročanja.

Poleg **Programa vlade 2015–2016** sta bila v 2015 sprejeta še dva pomembna dokumenta, ki prav tako predvidevata delovanje v zvezi z integriteto in preprečevanjem korupcije:

- **Strategija razvoja javne uprave 2015–2020** (Vlada sprejela aprila 2015)[1];
- **Nacionalni reformni program 2015–2016** (april 2015).

Temeljni cilji »Strategije razvoja javne uprave 2015–2020 (v nadaljnjem besedilu: strategija), so usmerjeni v kakovost in učinkovitost ter transparentnost in odgovornost javne uprave v Sloveniji. Z dejavnostmi in ukrepi, vključenimi v strategijo, bodo okrepljeni tudi mehanizmi za transparentno delovanje javne uprave in širšega javnega sektorja na vseh področjih. Posebno poglavje je namenjeno ukrepom in aktivnostim glede krepitve integritete v javnem sektorju. Med drugim strategija predvideva, da se bo z ustreznimi programi usposabljanja zagotavljalo povečanje stopnje integritete zaposlenih v širšem javnem sektorju. V prihodnjih letih je poudarek torej dan sistematičnemu usposabljanju zaposlenih v širšem javnem sektorju s področja integritete in preprečevanja korupcijskih tveganj, s poudarkom na dejavnostih, pri katerih gre za povečana korupcijska tveganja, kot so na primer postopki javnih naročil. Cilj usposabljanja je, da javni uslužbenci pri svojem delu ravnajo zakonito, samostojno, nepristransko, odgovorno, odprto in etično.

Pred kratkim je bil sprejet tudi **Nacionalni reformni program 2016-2017**, ki dodatno poudarja zavezo po nadaljnjem doslednem izvajanju ukrepov na področju omejevanja korupcijskih tveganj tako v javni upravi kot tudi na področju pravosodja.

Glede na indeks zaznave korupcije mednarodne nevladne organizacije Transparency International je bila Slovenija v letu 2015 uvrščena na 35. mesto, in sicer z oceno 60, kar je štiri mesta višje kot leto prej in kaže, da si je država na tem področju postavila prave smernice in cilje, potrebno pa je odločno izvajanje ukrepov iz programa in drugih nalog, ki bodo pripomogle k izpolnitvi zastavljenih ciljev na tem področju.

[1] http://www.mju.gov.si/si/novinarsko_sredisce/novica/article/1328/6054/5105f1aaabb102beccf22bace23ee03b/